

pravo morskoga plijena. Ako je ta zapljena broda bila opravdana, potpada i brod i tovar u vlasništvo one države, koja ga je zaplijenila i ništa se ne vraća niti naknada daje. Zanimljivo je poglavlje o radiotelegrafskoj borbi, t. j. o ratu što se vodi u zraku sa Hertzovim radiotelegrafskim valovima. Ova je borba dozvoljena u zračnom prostoru iznad teritorija zaraćenih država, kao i u zračnom prostoru iznad debeloga mora, ali samo iznad zone za neprijateljstva, dok nije dozvoljena u zračnom prostoru iznad teritorija neutralnih država niti iznad svih mora. Ratne stranke imaju pravo nadzirati odnosno obustaviti radiotelegrafsko poslovanje svih radiotelegrafskih postaja, koje se nalaze na njihovom vlastitom teritoriju kao i na okupiranom teritoriju. Isto tako mogu ratne stranke zabraniti odašiljanje Hertzovih radiotelegrafskih valova iz morskog operacionog područja, ako već ne sasvim, a ono barem one radiotelegrafske vijesti, koje smatraju pogibeljima, napose smiju zabraniti radiotelegrafski promet sa mjestom, koje se opsjeda ili blokira. Radiotelegrafski materijal smatra se u ratu kao ratna kontribanda. Neutralne države ne smiju dozvoliti, da zaraćene države na njihovom teritoriju drže radiotelegrafske postaje. To je povreda neutralnosti. Neutralne države dapače dužne su podvrći cenzuri cio radiotelegr. promet, kao što imaju pravo cenzure nad običnim i kablskim brzojavima, ali nisu dužne protiviti se prolazu Hertzovih valova iznad svog teritorija. Pisac sve ove tvrdnje potkrepljuje primjerima iz najnovije povijesti ratova kao i navedenih prije izvorâ radiotelegrafskog prava.

U četvrtom dijelu govori pisac još o napretku tehničkih znanosti u ovo moderno doba, pa odatle izvodi, da su se prema tomu i pravne znanosti podigle i takovih ustanova stvorile, kakvih nije poznavao cio svijet.

Milo mi je konstatovati, da je piscu dobro za rukom pošlo obraditi ovaj predmet, tako te nemam što da prigovorim ovoj knjizi s naučne strane. S tehničke strane iznio bih više prigovora, da nisu ove ratne neprilike, koje to ispričavaju. Imade mnogo tiskarskih pogrešaka, a jedna je (ona na str. 65. retku 20 i sl.) dosta kobna,

gdje se veli promijenio mjesto primijenio. Knjigu ovu svima toplo preporučujem.

Dr. Pazman.

Dr. Josip Posedel. Pedagoški i filozofski rad dra. Đura Pulića (Dubrovnik 1917. 60 para).

Upravitelj realne gimnazije u Dubrovniku dr. Posedel objelodanjuje svoje predavanje, što ga je držao u kat. društvu „Bošković“ prigodom 100. obljetnice rođenja „uzor-nastavnika i značajnika dra. Pulića“. Odlični ovaj trudbenik na pedagoško-filozofijskom polju napisao je uz dva oveća djela oko 30 većih ili manjih znanstvenih rasprava. Pulićevi nazori o ustroju školstva zaslužuju puno pažnje, te bi i danas imali aktuelnu vrijednost u organizaciji javne obuke. Uzgoj mora uvijek zadržati idealnu svoju svrhu, da obrazuje vrijedne pojedince za društvo; a jedini pravi oslon društvenog razvoja jest shvaćanje dužnosti, koje opet izvire u religiji. Otuda Pulić vindicira duhovnoj vlasti pravo, da cjelokupni uzgoj svede na vjerska i moralna načela. Uz ovaj opći pedagoški rad osobito se Pulić zanimao za srednjoškolsku obuku, gdje je opet prvu važnost namijenio filozofijskoj propedeutici, te je i sam napisao jedan udžbenik za gimnazije s talijanskim nastavnim jezikom. Najznatnija mu je filozofijska rasprava iz teodiceje, gdje napose pobija francesku filozofiju, koja pod uplivom Hegelove nauke istovetuje realnost Božju s idealom čovječjeg uma. Najglavnije misli iz Pulićevih književnih radova iznio je autor lapidarno i pregnantno, te nam tako prikazao oblu cjelinu idealnog nastojanja, koje resi Pulića kao učejnaka i odgojitelja. Lijepa se ova rasprava može toplo preporučiti osobito zato, što nam je dragocjen svaki prinos za proučavanje naše kulturne starine.

Krus Franz Ser. S. I.: Fragen der Predigtausarbeitung. Mit einer Uebersetzung der „Ratio concionandi“ des hl. Franz Borgia. Zweite, unveränderte Auflage. Innsbruck 1916. Felizian Rauch. Cijena K 170. vez. K 270.

Ova je knjiga bila ocijenjena u Br. 1. ove smotre 1916., kad je djelo prviput izašlo. Prigodom drugoga izdanja, koje je veoma brzo slijedilo iza prvoga i to nepromijenjeno

izašlo, nemam ništa dodati niti oduzeti, van ponovno preporučiti na proučavanje onima, koji službu povjedičku imaju.

Dr. Pazman.

Pregled časopisâ.

Vrhbosna katoličkoj prosvjeti. God. XXXI. Br. 4.—9. Sarajevo 1917. Izdaje kaptol Vrhbosanski. Uređuje: Dr. Ivan Dujmušić.

Vladimir Bakotić: Sv. Jeronim. — O. Ivan Franjo Durazzo: Muka Sina Božijega. — Niko Štuk: Telepatija ili prenošenje misli. — J. B.: Pisma jednom sumnjaču. — Dr. Dragutin Kniewald: Euharistica Missae libatio. — Ambrozije Benković: Nešto iz povijesti ruske crkve. — Stjepan Mlakić: Lurdska Gospa i rak-rana ljudskih duša. — D. Čelik: Interkonfesionalizam i katoličke radničke stručne organizacije. — Okružnice. — Vjesnik. — Prosvjeta.

Kršćanska škola. Pedagoški i didaktički list. Glasilo hrvatskoga katehetskoga društva. God. XXI. Br. 1.—4. 1917. — Br. 1. i 2. Juraj Dobrenić: Časni Ivan Bosco — odgojitelj zapuštene mladeži. — Ilija Hranilović: Liturgijski tema. — Dr. Stjepan Čukac: Škola i naši invalidi. — Fra. Stanko Marušić: Odgojiteljima naše mladeži. — Nešto za mali pedagoški svijet. — Sličice. — Književni pregled. — Vjesnik.

Br. 3. i 4. Prof. Pavao Jemeršić: Požrtvovnost. — Pjesnice u katekizmu. — Josip

Marić: Poganski i kršćanski moral u svjetlu kulturne povjesti. — Ivo Sonek: Više veselja.

Sv. Cecilija. Smotra za crkvenu glazbu sa glazbenim Prilogom. Glasilo Cecilijinog društva u Zagrebu. God. XI. sv. II. i III. Ožujak—lipanj 1917.

Članci: Božidar Širola: Crkvene pjesme u nekadašnjoj osorskoj biskupiji. — Fra Bernardin Sokol: Pučko crkveno pjevanje na otoku Krku. — Ferdo Rožić: Akcentualni i kvantitetni ritam crkvenih pjesama. — Janko Barle: Pavlinska pjesmarica iz g. 1644. — Fra. Bernadina Sokol: Četverostupčana ljestvica. — Dragutin Andres: Dr. Theodor Kroyer: Joseph Rheinberger. — Josip Böhm: Orguljaš. — Janko Barle: Poziv na sabiranje gradje o glazbi, napose crkvenoj. — Vinko Žganec: Pjevanje po novom ritualu zagrebačkom. — Josip Andrić: Antun Dvořak. — Iz hrv. glazbene prošlosti: Franjo Fundak i njegova kantorska knjiga (Vinko Žganec). Glazbene bilješke iz dnevnika franjevačkog samostana u Osijeku. Glazbeni život u zagrebačkom sjemeništu u godini 1860.—1865. — Naši dopisi. Začretje, Podgorač, Crnilug, Jesenje, Sarajevo, Lupoglav, Dubrovnik, Čazma, Zadar, Vel. Pisanica